

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТЕХНОЛОГІЙ
Київський інститут водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

Факультет судноводіння

«СХВАЛЕНО»

На засіданні приймальної комісії
Державного університету
інфраструктури та технологій
Протокол №1 від 1 лютого 2021 р.

В.о. ректора

Н.С.Брайковська

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського
інституту водного транспорту імені
гетьмана Петра Конашевича-
Сагайдачного
Протокол № 6 від 27.01.2021р.

Голова вченої ради Інституту

О.М.Тимошук

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування на навчання для здобуття рівня вищої
освіти – першого (бакалаврського)**

**Зі спеціальності 053 «Психологія»
на базі ОКР «МОЛОДШИЙ СПЕЦАЛІСТ»**

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	3-4
3. ЗМІСТ ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ.....	5-6
4. ЗАПИТАННЯ ДО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	7-8
5. СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ.....	8
6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	9-11

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА**ЗАПИСКА****ВСТУПНОГО****ВИПРОБУВАННЯ**

Головним завданням вступного фахового випробування для вступників спеціальності 053 «Психологія» на ОС «Бакалавр» на базі ОКР «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ» є перевірка відповідності рівня підготовки майбутніх фахівців Галузевому стандарту середньої спеціальної освіти. Програма вступного випробування покликана перевірити рівень особистісної та соціальної компетентності абітурієнта, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної підготовки майбутнього фахівця.

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

- змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т.д.);

- операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 бали	Низький	виставляється у разі уривчастості відповідей на запитання або відсутності відповідей на всі тестові завдання співбесіди. Абітурієнт демонструє суто поверхове та формальне знайомство з науковою літературою, знання класичних та сучасних теорій є досить уривчастим. Логіка викладання відповідей і послідовність відсутня. Абітурієнт допускає значні помилки при використанні наукової термінології.	у абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення.
100-139 балів	Задовільний	виставляється при неповній відповіді на зазначені питання. Абітурієнт демонструє фрагментарність і формальність у відповідях. Знання класичних та сучасних теорій є уривчастим, недостатній рівень логіки й послідовності у відповідях. Абітурієнт допускає 2-3 помилки при використанні наукової термінології.	абітурієнт проаналізував причини виникнення ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи її вирішення.
140-169 балів	Достатній	виставляється при достатньому рівні обізнаності абітурієнта при відповіді на всі тестові питання. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, знайомство з основною науковою літературою. В цілому, абітурієнт	питання розгорнуто в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні методів розв'язання проблемної ситуації.

		демонструє знання основного матеріалу питань. Абітурієнт допускає 1-2 незначні помилки при використанні наукової термінології.	
170-200 балів	Високий	виставляється при наявності повної, змістової відповіді на всі тестові питання, представлені у варіанті. Абітурієнт демонструє знання матеріалу, його розуміння, логічно викладає відповіді на запитання. При відповіді демонструє знання класичних та сучасних психологічних теорій, знайомство з літературою з означених питань, а саме місце визначення в питанні поняття у системі психологічних знань. Абітурієнт не допускає жодної помилки у використанні наукової термінології.	завдання вирішено правильно, відповідь розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску участі у конкурсному відборі до ДУІТ.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахова комісія аналізує результати тестів методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування».

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Загальні основи психології.

Предмет психології, її завдання на сучасному етапі. Галузі психології.

Методи психологічного дослідження: спостереження, бесіда, анкета, експеримент, вимоги до їх організації і проведення.

Психологічна служба. Значення психологічних знань для педагогічної діяльності.

Поняття про психіку. Психічні явища: процеси, стани, властивості. Мозок і психіка. Виникнення та розвиток психіки в процесі еволюції. Свідомість як найвища форма психіки людини.

Поняття про діяльність. Роль діяльності в розвитку психіки. Оволодіння діяльністю. Поняття про знання, вміння, навички та звички, їх формування та взаємодія. Види діяльності (гра, навчання, праця), їх взаємозв'язок та вплив на психічний розвиток дитини. Творча діяльність.

Пізнавальні психічні процеси

Поняття про відчуття та їх значення у діяльності людини. Аналізатори як органи відчуттів. Види та властивості відчуттів. Відчуття і пізнавальна діяльність. Відчуття і професія. Розвиток відчуттів у дітей.

Поняття про сприймання. Взаємодія аналізаторів у процесі спостереження. Роль спостереження у навчальній діяльності дитини.

Поняття про увагу. Роль уваги у діяльності дітей та в професійній діяльності дорослих. Види уваги та їх психологічна характеристика. Властивості уваги. Організація уваги вчителем на уроці.

Визначення та роль пам'яті у житті людини, в навчанні дитини. Процеси пам'яті та їх взаємозв'язок. Види пам'яті, їх характеристика. Розвиток пам'яті у дітей молодшого шкільного віку. Умови продуктивного запам'ятовування навчального матеріалу учнями. Індивідуальні особливості пам'яті. Організація різних видів пам'яті на уроках у початковій школі.

Поняття про мислення. Зв'язок мислення з іншими пізнавальними процесами. Мислення і мовлення. Види мислення, їх характеристика та взаємозв'язок. Операції мислення. Особливості розвитку мислення молодшого школяра.

Поняття про уяву та її значення в діяльності людини. Уява і навчання. Уява і діяльність. Прийоми створення образів уяви. Види уяви. Розвиток творчої уяви у дітей молодшого шкільного віку.

Поняття про особистість, індивід, індивідуальність. Психологічна структура особистості. Біологічне і соціальне в структурі особистості. Основні властивості особистості. Характеристика особливостей особистості (активність, єдність психіки, стійкість, динамічність, соціальна роль, життєва позиція). Характеристика спрямованості особистості. Формування і розвиток особистості. Рушійні сили психічного розвитку. Поняття про потреби. Види

потреб. Джерела індивідуальності, індивідуальні відмінності свідомості. Взаємозв'язок потреб та інтересів з мотивами поведінки особистості.

Поняття про емоції. Основні види емоційних проявів.

Почуття та їх види. Формування та розвиток вищих почуттів у молодшого школяра.

Поняття про волю. Розвиток та виховання вольових рис характеру дитини в сім'ї та школі.

Здібності та задатки. Умови формування та розвитку здібностей у дітей. Здібності і діяльність особистості. Види та рівні розвитку здібностей. Педагогічні здібності вчителя, їх розвиток і формування.

Темперамент: сутність та види. Характер, самовиховання характеру.

Спілкування як обмін інформацією. Засоби і функції спілкування. Вербальна та невербальна комунікація. Спілкування як міжособистісна взаємодія людей. Поняття "психологічний бар'єр" у спілкуванні. Причини виникнення "психологічних бар'єрів" в роботі вчителя. "Соціальний контроль" і "соціальні норми", "соціальна роль" та "соціальне очікування".

Мова та її механізми. Види мовлення, їх психологічна характеристика та роль у навчально-виховному процесі. Педагогічний такт і педагогічна культура вчителя.

Поняття про групи і колективи. класифікація груп, їх роль у житті дітей різного шкільного віку. Структура міжособистісних відносин в групі. Лідерство як психологічний феномен, типи лідерів.

Закономірності психічного розвитку дитини та характеристики вікових періодів. Поняття про психічний розвиток та його характеристика. фактори, що впливають на розвиток особистості: поняття про вік, вікові та індивідуальні особливості особистості. Критерії вікової періодизації.

4.ЗАПИТАННЯ ДО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет психології як науки.
2. Структура, завдання і стан сучасної психології.
3. Психологія в системі наук.
4. Основні галузі психології.
5. Основні етапи історії психології; школи, концепції, напрямки у психології.
6. Історія психологічної думки на Україні.
7. Рефлекторна природа психічного відображення.
8. Функції психіки.
9. Механізми відображувальної діяльності на різних стадіях розвитку психіки.
10. Відмінності психіки людини від психіки тварин.
11. Свідомість та її структура. Свідоме та несвідоме в психічній діяльності людини.
12. “Мова” та спілкування тварин.
13. Відчуття, як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Класифікація та види відчуттів
14. Загальні закономірності відчуттів. Властивості відчуттів.
15. Поняття про сприймання. Взаємозв'язки аналізаторів у процесі сприймань.
16. Загальні властивості сприймань. Класифікація і види сприймань.
17. Спільне та відмінне у сприйманні та відчуттях.
18. Ілюзії, галюцинації та їх причина.
19. Природа пам'яті. Теорії і закони пам'яті людини. Класифікація і види пам'яті.
20. Процеси і закономірності пам'яті. Ретроактивне і проактивне гальмування.
21. Поняття про мислення. Теорії мислення.
22. Мислительні дії та операції. Логічні форми мислення.
23. Класифікація та види мислення. Індивідуальні відмінності у мисленні людини.
24. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес.
25. Прийоми (способи) створення образів уяви. Класифікація та види уяви.
26. Мрія, фантазія, ілюзія, сновидіння, галюцинації.
27. Поняття про емоції. Функції емоцій і почуттів.
28. Види емоцій: прості і складні, вроджені і набуті. Види почуттів.
29. Форми переживання емоцій і почуттів. Емоційні стани.
30. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки.
31. Теорії волі. Вольова регуляція поведінки. Простий і складний вольовий акт.
32. Класифікація основних вольових якостей особистості.
33. Поняття про увагу. Функції уваги.
34. Види уваги. Форма уваги. Властивості уваги.
35. Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як прояв фізичної і психічної активності. Зміст і структура діяльності.
36. Основні види людської діяльності.
37. Поняття про особистість. Людина. Індивід, особистість.
38. Теорії особистості. Склад і структура особистості.
39. Свідоме і несвідоме в структурі особистості. “Я-концепція”.
40. Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Види мови і мовлення.
41. Функції мови і мовлення. Функції спілкування.
42. Невербальні засоби спілкування.
43. Психологічні механізми міжособистісних стосунків.
44. Класифікація груп та їх характеристика. Вплив групи на особистість та особистості на групу. Референтні групи та особистість.
45. Поняття про темперамент. Фізіологічна основа темпераменту.
46. Психологічна характеристика типів темпераменту.

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. Монография. – Москва: Наука, 1980. – 336с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование. В 2.т.– М.,1982.
3. Антипов В.В. Психологическая адаптация к экстремальным ситуациям. – Москва: «ВЛАДОС-ПРЕС», 2002.– 176 с.
4. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. – К.: Знання, 2008 – 655 с.
5. Березин Ф.Б., Мирошников М.П., Соколова Е.Д. Методика многостороннего исследования личности. М.,1994.
6. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика Санкт-Петербург, 2003.
7. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической психодиагностике.– К., 1989.
8. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2007 – 968 с.
9. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія та педагогіка: Посібник / за ред. Варія М.Й. – Львів: „Сполом”, 2003. – 624 с.
10. Военная психология и педагогика: Учебное пособие / под ред. П.А.Корчевного, Л.Г.Лаптева, В.Г.Михайловского. – М.: «Совершенство», 1998. – 384 с.
11. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии: Информац.-метод. матер. к курсу «Общ.психология». – М.: Просвещение, 1986. – 272 с.
12. Диагностика, профилактика и коррекция стрессовых расстройств среди сотрудников Государственной противопожарной службы МВД России: Методическое пособие. – М., 1988.
13. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.Н., Пономаренко В.А. Готовность к деятельности в напряженных ситуациях. Психологический аспект. – Минск: «Университетское», 1985. – 205 с.
14. Загальна психологія: підручн. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. акад. С.Д.Максименка. – К.: Форум, 2000.
15. Загальна психологія: Навч. посібн. 3-14 / Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та інш. – К.: “А.Г.Н.”, 2002.
16. Збірник завдань з загальної психології / За ред. В.С.Мерліна. – К.: Вища школа, 1977.
17. Казарновська Г.Б., Долинна О.П. Загальна, вікова та педагогічна психологія: Зб. завдань. – К.: Вища школа, 1990. – 142 с.
18. Козяр М.М. Екстремально-професійна підготовка до діяльності у надзвичайних ситуаціях. – Львів: „Сполом”, 2004. – 376 с.
19. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
20. Лебедев В.И. Личность в экстремальных условиях. – М.: Политиздат, 1989. – 304 с.
21. Макаревич О.П. Психологія регуляції поведінки особистості у складних ситуаціях: монографія. – К.: Оріяни, 2001. – 223 с.

22. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 960 с.
23. Медицина экстремальных ситуаций: Навч. посіб. /Б.Р.Богомольний, В.В.Кононенко, П.М.Чуев. – Одеса: Одеський державний мед університет, 2001. – 412 с.
24. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2001. – 487 с.
25. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології. – К.: Вища школа, 2000 – 183 с.
26. Немов Р.С. Психология: В 3 кнг. – М.: Владос, 1995. – Кн.1.– 576 с.; Кн.2.– 496 с.; Кн.3. – 510 с.
27. Общая психодиагностика // под ред. А.А.Бодальова, В.Столина. М.– 1987.
28. Общая психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1986. – 464 с.
29. Осипова А.А. Справочник психолога по работе в кризисных ситуациях. – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 315 с.
30. Основы психології/ Під заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К.: Либідь, 1996. – 632 с.
31. Педагогика / Под ред. П. И, Пидкасистого. М., 1996.
32. Педагогіка / За ред. М. Д. Ярмаченка. К., 1986.
33. Професійна деформація особистості та шляхи її профілактики в умовах військової служби: Навч. метод. посібник. – К.: Академія ЗС України. – 32 с.
34. Психология экстремальных ситуаций: Хрестоматия / Составители А.Е. Тарас, К.В.Сельченко. – М.: АСТ; Минск: «Харвест», 2001. – 480 с.
35. Психология эмоций. Тексты. / Под ред. К.к. Вилюнаса, Ю.Б. Гиппенрейтер. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1984. – 288 с.
36. Психологія особистості: Словник-довідник. / За ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
37. Психологія: Підручник / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.:Либідь, 2001- 558 с.
38. Практикум з психології / За ред. Г.Г. Бикової.– Львів: Вища школа, Вид-во Львів. ун-ту, 1975.
39. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога. – М.:ВЛАДОС, 1999. Кн.2 – 480 с.
40. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: В 2 т.– М: Педагогика, 1989. – Т.1–320 с.; Т.2 – 328 с.
41. Савчин М.В. Загальна психологія. Навч.посіб. У двох частинах. Ч.1. – Дрогобич, В-ча фірма “Відродження”, 1998.
42. Савчин М.В. Загальна психологія. Навч.посіб. У двох частинах. Ч.2. – Дрогобич, В-ча фірма “Відродження”, 1998.
43. Самонов А.П. Психологическая подготовка пожарных. – М.: «Стройиздат», 1982. – 264 с.
44. Самоукина В.М. Психология профессиональной деятельности. – Санкт-Петербург: «Питер», 2003. – 224 с.

- 45.Словарь практического психолога / Сост. С.Ю.Головин. – Минск: Харвест, 1997. – 800 с.
- 46.Столяренко А.М. Экстремальная психопедагогика: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 607 с.
- 47.Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика: познание людей по их внешности и поведению. К.: МАУП 2001.
- 48.Хрестоматия по психологии / Сост. В.В.Мироненко; Под ред. А.В.Петровского – М.: Просвещение, 1987. – 356 с.
- 49.Цимбалюк І.М. Психологія. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. 216 с.
- 50.Ягупов В. Військова психологія. – К, 2003 – 656 с.